

DOI: 10.15276/ETR.01.2025.9
DOI: 10.5281/zenodo.14976943
UDC: 330.322:338.43(477)
JEL: E22, O13, Q14

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF INVESTMENT ACTIVITY OF AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES IN UKRAINE

Andrii P. Tetiu
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0009-0008-3333-0870
Email: andreytetyu@gmail.com

Received 01.01.2025

Тетью А.П. Аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності агропромислових підприємств України. Оглядова стаття.

Проведено аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності агропромислових підприємств України в умовах воєнного стану та розглянуто основні проблеми і ризики, що обмежують залучення інвестицій в аграрний сектор. В умовах військових дій, економічної нестабільності та зовнішньополітичних викликів, агропідприємства стикаються з значними труднощами в доступі до фінансування та реалізації інвестиційних проєктів. У статті також досліджено державні та міжнародні механізми підтримки агропромислових підприємств, що сприяють зменшенню ризиків та забезпеченню сталого розвитку галузі. Запропоновано ряд рекомендацій щодо адаптації інвестиційних механізмів до умов воєнного часу, зокрема через спрощення бюрократичних процедур, підтримку інновацій, створення спеціальних економічних зон, а також стимулювання експорту аграрної продукції. У результаті дослідження наголошується на важливості комплексного підходу до залучення інвестицій для забезпечення економічної стабільності та відновлення агропромислового комплексу України.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, агропромислові підприємства, воєнний стан, державна підтримка, економічні ризики, залучення інвестицій

Tetiu A.P. Analysis of the Current State of Investment Activity of Agro-Industrial Enterprises in Ukraine. Review article.

The current state of investment activity of agro-industrial enterprises of Ukraine under martial law is analyzed and the main problems and risks that limit investment attraction in the agricultural sector are considered. In conditions of military operations, economic instability and foreign policy challenges, agricultural enterprises face significant difficulties in accessing financing and implementing investment projects. The article also examines state and international mechanisms for supporting agro-industrial enterprises that contribute to reducing risks and ensuring sustainable development of the industry. A number of recommendations are proposed for adapting investment mechanisms to wartime conditions, in particular through simplifying bureaucratic procedures, supporting innovations, creating special economic zones, and stimulating the export of agricultural products. As a result of the study, the importance of a comprehensive approach to attracting investment is emphasized to ensure economic stability and restoration of the agro-industrial complex of Ukraine.

Keywords: investment activity, agro-industrial enterprises, martial law, state support, economic risks, investment attraction

Агропромисловий сектор відіграє важливу роль у забезпеченні економічного зростання та продовольчої безпеки України. Проте в умовах економічної нестабільності, спричиненої воєнними діями та наслідками кризових явищ, агропромислові підприємства стикаються з низкою проблем. Серед них – недостатність фінансових ресурсів, обмежений доступ до кредитування, низький рівень інноваційного розвитку та високі інвестиційні ризики.

Інвестування у розвиток агропромислового сектору є важливим для забезпечення його конкурентоспроможності, технологічної модернізації та інтеграції в міжнародні ринки. Однак сучасний стан інвестиційної діяльності в аграрному секторі України характеризується низькою активністю, що вимагає розробки ефективних механізмів її стимулювання.

Актуальність дослідження набуває в контексті післявоєнного відновлення економіки України, що потребує значних фінансових вкладень для відновлення інфраструктури, модернізації виробничих процесів та підвищення продуктивності. Успішна реалізація інвестиційних стратегій в агропромисловому секторі здатна не лише посилити економічний потенціал країни, але й забезпечити стійкий соціальний розвиток сільських територій.

Таким чином, дослідження механізмів активізації інвестування в агропромислові підприємства України є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору. Це дозволить створити ефективну платформу для залучення інвестицій, що сприятиме сталому економічному зростанню аграрного сектору та економіки країни в цілому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідження сучасного стану інвестиційної діяльності агропромислових підприємств України привертає значну увагу науковців і практиків у контексті важливості аграрного сектору для економіки країни. У працях вітчизняних авторів, зокрема Добрянської Н.А. [1, 5], С.В. Кваші [2], розглядається вплив інвестицій на економічний

розвиток сільського господарства, висвітлюються основні проблеми і перешкоди у залученні фінансування. Науковці наголошують на необхідності створення сприятливого інвестиційного клімату, що включає стабільність законодавства, податкові пільги та доступне кредитування.

У роботах О.В. Маліка [3] і Т.В. Мацибори [4] вивчається роль публічно-приватного партнерства у стимулюванні інвестиційної активності в агропромислових підприємствах. Науковці вказують, що використання такого механізму сприяє модернізації інфраструктури та впровадженню інноваційних технологій у виробництві. Деякі проблеми розглядаються в публікаціях, присвячених оцінці впливу військових дій та післявоєнного відновлення економіки на аграрний сектор. Зокрема, аналізується важливість відновлення логістики, інфраструктури та доступу до міжнародних ринків [6, 7].

Попри численні наукові розробки, залишаються неповністю дослідженими питання інтеграції сучасних інструментів інвестування, розробки стратегій з урахуванням воєнних та післявоєнних умов, а також адаптації міжнародного досвіду до українських реалій. Це вказує на необхідність досліджень у напрямку удосконалення механізмів активізації інвестиційної діяльності в агропромисловому секторі України.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Воєнний стан в Україні значно загострив проблеми інвестиційної діяльності агропромислових підприємств, що вимагає нових підходів і рішень. Відсутній механізм адаптації інвестиційної діяльності до умов воєнного стану, зокрема управління ризиками для інвесторів у регіонах, що зазнають обстрілів або окупації. Недостатньо розроблені стратегічні програми та механізми інвестування у відновлення аграрної інфраструктури (логістика, склади, техніка), зруйнованої внаслідок бойових дій. Необхідно розробити інструменти фінансування робіт з розмінування земель, адже цей процес є важливим для відновлення виробництва. Існує потреба в адаптації державних програм підтримки інвестицій до реалій воєнного часу, включаючи цільове фінансування та компенсаторні механізми для аграріїв, які постраждали через військові дії. Недостатньо досліджено механізми залучення міжнародної допомоги для відновлення агропромислового сектору, зокрема у вигляді грантів, цільових кредитів та технічної допомоги. Потребує аналізу механізм евакуації сільськогосподарської техніки, насіння та інших матеріальних активів, а також розробки стратегій їхнього збереження та відновлення використання після завершення бойових дій. Банківська система зазнала значних змін в умовах воєнного стану, що обмежує доступ аграріїв до кредитів та інвестицій. Необхідно оцінити ефективність існуючих фінансових механізмів і запропонувати нові. Воєнний стан значно ускладнив експорт аграрної продукції, тому

необхідно розробити інвестиційні моделі для відновлення та адаптації логістичних маршрутів до умов воєнного стану. Необхідно врахувати вплив інвестицій на створення робочих місць у сільській місцевості, зокрема для осіб, які втратили роботу через військові дії. Потребує вивчення питання впровадження інноваційних технологій, які дозволяють оптимізувати ресурси та зменшувати залежність від логістики, що може бути порушена через військові дії.

Розв'язання цих питань сприятиме розробці ефективних механізмів залучення інвестицій та створить передумови для відновлення агропромислового сектору навіть у складних умовах воєнного часу.

Метою статті є аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності агропромислових підприємств України в умовах воєнного стану, виявлення проблем та ризиків, що обмежують залучення інвестицій, а також обґрунтування ефективних механізмів активізації інвестиційної активності для забезпечення відновлення і сталого розвитку агропромислового комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Агропромисловий сектор України залишається одним із провідних секторів економіки, забезпечуючи до 40% валютних надходжень до державного бюджету. Однак у зв'язку з воєнними діями інвестиційна активність у галузі суттєво знизилася. У 2022-2023 роках капітальні вкладення в агропромисловий комплекс скоротилися на 35-40%. Більшість коштів спрямовується на підтримання поточного функціонування, а не на модернізацію чи розширення. Значна частина логістичних та виробничих об'єктів була пошкоджена або зруйнована.

Станом на 8 квітня 2022 року, за розрахунками консорціуму Інституту КШЕ [6], українське сільське господарство є прямою жертвою російської агресії, оскільки бойові дії часто відбуваються на українських полях та на фермах. Близько 13% території України заміновано росіянами. Існує ризик затяжної війни у Харківській, Луганській, Донецькій, Запорізькій та Херсонській областях – їхня частка виробництва пшениці становить 23%, кукурудзи – 3%, ячменю – 21%, насіння соняшника – 20% [6].

У листопаді 2024р. експорт зернових та олійних культур скоротився на 5% до 4,9 млн. тонн. За 11 місяців 2024 року експорт аграрної продукції сягнув 57,4 млн. тонн, що на 27% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Частка морських портів в аграрному експорті сягнула 86%, що є рекордно високим показником з початку повномасштабного російського вторгнення. Станом на 6 грудня експорт українських зернових у 2024/2025 році сягнув 18,9 млн. тонн, що на 37% більше, ніж торік. Найважливішими експортними культурами є пшениця (9,1 млн. тонн), кукурудза (7,6 млн. тонн) та ячмінь (1,9 млн. тонн). У листопаді 2024р. від мін було очищено ще 25 000 га, таким чином, загальна площа розмінування з початку року склала понад 255 000 га. [7].

Рисунок 1. Виробництво сільськогосподарських культур з високим та низьким рівнями небезпеки для сільського господарства в регіонах України

Джерело: складено автором за матеріалами [6]

Військовий конфлікт в Україні значно вплинув на економіку, зокрема на агропромисловий сектор, який до початку військових дій був одним з основних драйверів економічного зростання. Початок військових дій у лютому 2022 року призвів до значного зниження обсягів інвестицій у агропромисловий комплекс. Відразу після початку війни спостерігався різкий спад у залученні інвестицій. Згідно з даними Державної служби статистики України, в першому кварталі 2022 року інвестиції в аграрний сектор скоротилися на 35-40% порівняно з аналогічним періодом 2021 року. Іноземні інвестори в умовах воєнного стану стали обережнішими і спрямовували свої ресурси на менш ризиковані ринки.

Протягом 2023 року ситуація почала дещо стабілізуватись завдяки низці факторів, таких як адаптація бізнесу до нових реалій і підтримка державних програм. Окремі державні програми, спрямовані на підтримку аграріїв, такі як субсидії на закупівлю техніки, пільгове кредитування, допомогли дещо знизити негативний вплив війни. Однак ці програми не змогли повністю компенсувати втрати, особливо в зонах активних бойових дій. В результаті адаптації частина агропромислових підприємств змогла залучити внутрішні інвестиції, однак ці вкладення переважно спрямовувались на відновлення виробничих потужностей та підтримку операційної діяльності, а не на масштабні інвестиційні проекти. З огляду на високі ризики багато українських агропідприємств обирали стратегію збереження капіталу, мінімізуючи витрати та обмежуючи нові інвестиції. Водночас, зберігалася певна активність

у напрямку оновлення обладнання та інвестицій у відновлення інфраструктури.

У 2024 році, за рахунок стабілізації ситуації на деяких територіях України очікувалося поступове зростання внутрішніх інвестицій. Бізнес почав інвестувати в модернізацію та розширення виробничих потужностей, зокрема у постачання нової техніки та впровадження інноваційних технологій в безпечних регіонах.

За умов сприятливої безпекової ситуації і після завершення війни прогнозується відновлення інтересу з боку міжнародних інвесторів. Зокрема, відновлення логістичних маршрутів та відкриття нових торгових можливостей на міжнародних ринках стимулюватиме приплив інвестицій. Очікується також зростання інвестицій у впровадження нових технологій, таких як цифровізація агробізнесу, автоматизація та використання більш ефективних засобів виробництва, що дозволить знижувати витрати та підвищувати ефективність.

Основними перешкодами для відновлення інвестиційної активності залишаються:

1. Ризики, пов'язані з продовженням бойових дій та невизначеністю на сході та півдні України, залишаються великими для потенційних інвесторів.

2. Значні пошкодження транспортної інфраструктури, складів, елеваторів та інших виробничих потужностей, особливо в зонах бойових дій, потребують значних фінансових ресурсів для відновлення.

3. Високі ставки за кредитами, дефіцит банківських ресурсів та низька інвестиційна привабливість.

ливість через ризики значно ускладнюють доступ до необхідного фінансування.

Динаміка інвестицій у агропромисловий сектор України в умовах воєнного стану показує значний спад у 2022 році, часткову стабілізацію та адаптацію в 2023 році, з перспективою поступового відновлення в 2025 році. Основними факторами, що визначають інвестиційну активність, є рівень безпеки, доступ до фінансування та ефективність державної підтримки. Інвестиції зосереджуються на відновленні виробничих потужностей та на інноваційних проєктах, однак перераховані ризики продовжують залишатися стримуючим фактором для значного зростання інвестицій.

Інвестиційна діяльність агропромислових підприємств в Україні в умовах воєнного стану зазнає значних проблем, пов'язаних з різноманітними перешкодами та ризиками. Військовий конфлікт призводить до не тільки фізичних руйнувань, але й створює економічну, соціальну та політичну нестабільність, що обмежує можливості для залучення інвестицій.

Основним фактором, що впливає на інвестиційну діяльність, є безпекова ситуація в країні. Невизначеність щодо розвитку бойових дій і можливість активних бойових операцій у різних регіонах створюють високий рівень ризику для інвесторів. Зона бойових дій, постійні атаки на інфраструктуру і територіальна нестабільність знижують привабливість інвестиційних проєктів, особливо в найбільш уражених районах.

Воєнні дії призводять до значних руйнувань інфраструктури, включаючи логістичні, виробничі і складські потужності, що є основою для функціонування агропромислових підприємств. Пошкодження доріг, мостів, складів, елеваторів і інших важливих об'єктів інфраструктури ускладнюють транспортування продукції, доставку сировини та постачання техніки, що обмежує можливості для бізнесу та потребує значних капіталовкладень для відновлення.

Фінансова нестабільність є ще однією значною перешкодою для розвитку інвестицій. Багато банків і фінансових установ зменшили свою діяльність через підвищення ризиків, що обмежує доступ до кредитних ресурсів. Високі процентні ставки, дефіцит банківських коштів і зниження довіри до фінансових інститутів ускладнюють залучення інвестицій для аграрних підприємств. Крім того, нестабільність на валютному ринку і високий рівень інфляції ще більше ускладнюють фінансове планування.

Воєнний конфлікт також сприяє нестабільності законодавства, що стає серйозним бар'єром для інвесторів. Постійні зміни в податковій політиці, відсутність чітких гарантій для іноземних інвесторів і правова невизначеність щодо захисту капіталовкладень створюють додаткові ризики для інвестицій. Це знижує довіру до українського ринку і стримує залучення необхідних ресурсів для відновлення і розвитку агропромислового комплексу. Загальна макроекономічна ситуація в Україні є ще одним фактором, що впливає на

інвестиційну діяльність. Військовий конфлікт призводить до падіння економічного зростання, зниження рівня виробництва, а також до значної девальвації національної валюти. Висока інфляція і коливання валютного курсу збільшують фінансові ризики, що ускладнює планування для інвесторів і знижує привабливість інвестицій в аграрний сектор.

Порушення логістичних ланцюгів, внаслідок блокування портів, руйнування транспортної інфраструктури та обмежень на доставку матеріалів і сировини, створює серйозні труднощі для агропромислових підприємств. Втрата стабільних постачань або затримки в поставках негативно впливають на виробничі процеси, а також на можливості для експорту продукції, що призводить до зниження доходів підприємств.

В умовах воєнного стану збільшується конкуренція за обмежені ресурси – фінансові, матеріальні та людські. Інвестори та підприємства змушені конкурувати за доступ до фінансування, що робить залучення капіталу ще більш складним. Крім того, через зниження виробничих потужностей зростає конкуренція за доступ до сировини, техніки та робочої сили, що ускладнює ведення бізнесу. Іноземні інвестори, які раніше розглядали Україну як привабливий ринок для інвестицій, значною мірою обмежили свою діяльність через високий рівень ризиків. Ризик втрати капіталу через бойові дії, відсутність гарантій безпеки інвестицій та негативний вплив на стабільність ринку призвели до відмови від нових інвестиційних проєктів в агропромисловому секторі. Воєнний конфлікт також негативно впливає на можливості для агропромислових підприємств виходити на міжнародні ринки. Заблоковані порти, закриті торгові маршрути та обмеження на експорт продукції значно знижують потенціал галузі для отримання прибутку від продажу за кордон. Це створює додаткові проблеми для підприємств, які потребують імпорту матеріалів або хочуть експортувати свою продукцію.

Втрата робочої сили через мобілізацію, евакуацію чи переміщення населення на безпечніші території також є суттєвою перешкодою для інвестиційної діяльності в аграрному секторі. Відсутність кваліфікованих працівників у сільському господарстві та на виробничих підприємствах ускладнює процеси відновлення та розвитку, що значно підвищує ризики для інвесторів.

Екологічна ситуація стає важливим фактором для інвестицій в агропромисловий сектор. Військові дії можуть призвести до забруднення земель, водних ресурсів та атмосфери, що вимагатиме додаткових витрат на відновлення екологічної безпеки та використання технологій для мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище.

Всі ці фактори створюють складне середовище для інвестування, змушуючи інвесторів враховувати не лише економічні, але й геополітичні та соціальні ризики при ухваленні рішень щодо вкладення капіталу в агропромисловий сектор України. Врахування цих ризиків є важливим для

розробки ефективних механізмів підтримки та залучення інвестицій у цей сектор.

Аналіз ефективності державної та міжнародної підтримки інвестиційної діяльності в агропромисловому секторі України в умовах воєнного стану є надзвичайно важливим для розуміння того, як ці інструменти можуть допомогти відновленню економіки та залученню необхідних інвестицій.

Одним із важливих напрямів підтримки є пільгове кредитування агропідприємств, субсидії на закупівлю техніки, а також підтримка фермерських господарств. Уряд України надає фінансову допомогу аграрному сектору через різноманітні державні програми, що мають на меті знизити витрати на кредитування та сприяти відновленню виробничих потужностей. Наприклад, пільгові кредити допомагають агропідприємствам купувати нову техніку, а також відновлювати інфраструктуру. Однак ефективність цих програм часто обмежена через недостатнє фінансування, адміністративні труднощі в отриманні підтримки та доступність тільки для певних категорій підприємств. Для багатьох агровиробників ці програми залишаються недосяжними через складні умови і бюрократичні перепони. Держава також надає податкові пільги для агропідприємств, зокрема тимчасове звільнення від податків або зниження податкових ставок. Це дозволяє знизити фінансовий тиск на агропідприємства, що допомагає їм зберігати виробничу здатність і інвестувати в розвиток. Однак такі заходи є обмеженими через зміну податкового законодавства, а також негативне впливають на місцеві бюджети, що викликає дискусії щодо доцільності таких пільг у довгостроковій перспективі. Державні програми підтримки експорту аграрної продукції, зокрема через сертифікацію, маркетинг і пошук нових ринків, є важливою складовою державної підтримки. Вони дозволяють підприємствам зберегти експортні можливості навіть у складних умовах. Проте значні проблеми з логістикою, блокування портів і закриття торгових маршрутів істотно знижують ефективність цих програм. Міжнародні санкції та обмеження, пов'язані з військовим конфліктом, також впливають на експортний потенціал країни.

Міжнародні організації, такі як Світовий банк, Європейський Союз та ООН, активно підтримують агропромисловий сектор України через різноманітні гранти та фінансування. Ці програми надають фінансові ресурси для відновлення інфраструктури, технологічних інновацій та розвитку сталих агропрактик. Міжнародна підтримка дозволяє підприємствам впроваджувати нові технології, що підвищує ефективність виробництва та екологічність процесів. Однак доступ до таких грантів часто є обмеженим через високу конкуренцію за кошти, вимоги до детальної звітності і дотримання умов міжнародних стандартів. Більшість грантів орієнтовані на великі агропідприємства або проекти, що обмежує можливості малих та

середніх агровиробників. Міжнародні фінансові установи також надають кредити та позики на пільгових умовах для відновлення аграрного сектору. Ці кредити дозволяють великим агропідприємствам отримувати необхідне фінансування для розвитку та модернізації виробництва. Однак такі позики створюють довгострокові зобов'язання для агропідприємств, що збільшує фінансову навантаженість. Крім того, міжнародні кредити є уразливими до змін у міжнародній політиці та економіці, що додає додаткові ризики.

Організація міжнародних інвестиційних форумів та платформ також є важливим інструментом для залучення інвестицій в агропромисловий сектор. Ці форуми сприяють налагодженню контактів між інвесторами та підприємцями, обміну досвідом і технологіями, що допомагає залучити нові інвестиції та підвищити ефективність роботи агропідприємств. Проте обмежена кількість інвесторів через високі ризики, низька довіра до ринку в умовах воєнного стану та політичної нестабільності стримують залучення значних обсягів інвестицій.

Технічна допомога від міжнародних організацій, зокрема у вигляді консультацій, навчання та впровадження нових технологій, є важливим напрямом розвитку агропромислового сектору. Міжнародні організації надають доступ до передових технологій, які можуть підвищити ефективність і конкурентоспроможність аграрного бізнесу. Однак технології, що впроваджуються, інколи важко адаптувати до специфічних умов України, а також існує проблема залежності від зовнішніх ресурсів.

Таким чином, державна та міжнародна підтримка інвестиційної діяльності в агропромисловому секторі України відіграє важливу роль у відновленні та розвитку цієї галузі. Однак ефективність цієї підтримки обмежена рядом факторів, таких як недостатнє фінансування, адміністративні перешкоди, нестабільність економічної та політичної ситуації в країні, а також проблеми з доступом до міжнародних ресурсів. Для подальшого успішного залучення інвестицій необхідно вдосконалювати механізми підтримки, знижувати бюрократичні бар'єри і створювати сприятливе інвестиційне середовище.

У зв'язку з поточною економічною ситуацією в Україні, зокрема через вплив воєнного стану, агропромисловий сектор потребує нових механізмів залучення інвестицій та адаптації до змінюваних умов. Для забезпечення стабільності та розвитку аграрної економіки необхідно впровадити низку ефективних заходів, які можуть допомогти агропідприємствам не тільки зберегти свою діяльність, але й розвиватися навіть у таких складних умовах.

Залучення інвестицій та адаптація агропромислових підприємств до умов воєнного стану є необхідними умовами для забезпечення економічної стабільності та відновлення аграрного сектору України.

Таблиця 1. Рекомендації щодо механізмів залучення інвестицій та адаптації агропромислових підприємств до умов воєнного стану

Рекомендації	Характеристика	Механізм реалізації
Спрощення бюрократичних процедур	Зниження адміністративних бар'єрів для залучення інвестицій, спрощення процедур отримання підтримки.	Упровадження єдиного вікна для інвесторів, автоматизація процесів, спрощення ліцензування та сертифікації.
Підтримка інвестицій через державні гарантії	Створення системи державних гарантій для інвесторів, що знижує ризики втрати капіталу в умовах війни.	Розробка спеціальних програм гарантування кредитів та інвестицій через державні установи або спеціалізовані фонди.
Пільгове кредитування та фінансова підтримка	Забезпечення пільгових умов для кредитування агропідприємств, зокрема зменшення відсоткових ставок.	Продовження програми пільгових кредитів для агропідприємств, субсидії на модернізацію виробництва, механізмів лізингу.
Залучення іноземних інвесторів через спеціальні зони	Створення спеціальних економічних зон, що надають інвесторам податкові та митні пільги.	Введення пільгових зон для іноземних інвесторів з низькими податковими ставками та мінімальними обмеженнями для ведення бізнесу.
Програми підтримки експорту	Підтримка підприємств у виході на нові ринки, сертифікація продукції, спрощення логістичних маршрутів.	Розробка програми підтримки експортерів, компенсація витрат на сертифікацію та логістичні витрати для агропідприємств.
Міжнародна співпраця та технічна допомога	Залучення міжнародних грантів, позик і технічної допомоги для відновлення інфраструктури.	Розробка проєктів для участі в міжнародних програмах фінансування, залучення технічної допомоги для відновлення сільськогосподарських підприємств.
Створення національних інвестиційних платформ	Розробка платформ для взаємодії між інвесторами та агропідприємствами, які потребують фінансування.	Створення онлайн платформ для пошуку інвесторів, проведення регулярних інвестиційних форумів та презентацій.
Інвестування в інноваційні технології	Вкладення в аграрні стартапи та інновації для підвищення ефективності та стійкості виробництва.	Створення фондів для інвестування в інноваційні проєкти, стимулювання НДДКР, підтримка стартапів у агросфері.
Полегшення доступу до ринків капіталу	Забезпечення агропідприємств можливістю залучати капітал через фондові біржі та інші фінансові інструменти.	Введення механізмів для залучення приватного капіталу через випуск аграрних облігацій, створення аграрних фондових платформ.
Підтримка малих та середніх підприємств	Розширення підтримки для малих та середніх агропідприємств, які є основою аграрної економіки.	Розробка окремих програм для підтримки малих та середніх підприємств, пільгове кредитування та технічна підтримка.

Джерело: складено автором за матеріалами [8-12]

Розробка та впровадження цих рекомендацій дозволить створити сприятливе інвестиційне середовище, яке допоможе агропідприємствам не лише вижити, але й балансувати в складних умовах.

Висновки

Воєнний стан в Україні значно ускладнив умови для залучення інвестицій в агропромисловий сектор, підвищив ризики для інвесторів і обмежив доступ до фінансових ресурсів. Однак, попри це, агропромисловий сектор залишається важливим для відновлення економіки, і потребує ефективних механізмів підтримки та стимулювання інвестицій. Підвищення політичних, економічних і безпекових ризиків, нестабільність на міжнародних ринках, проблеми з логістикою, а також високі витрати на відновлення інфраструктури є основними перешкодами для залучення інвестицій. Крім того, значна частина агропідприємств стикається з труднощами у доступі до фінансування через складні бюрократичні процедури та високі процентні ставки по кредитах.

Виявлено, що держава та міжнародні організації відіграють важливу роль у підтримці агропромислових підприємств через пільгове кредитування, фінансування відновлення інфраструктури, надання гарантій та грантів. Однак для покращення ефективності цих механізмів необхідно зменшити бюрократичні перепони та забезпечити більш прозорі та доступні умови для малих і середніх підприємств. Запропоновано низку заходів, спрямованих на покращення інвестиційного клімату, таких як спрощення адміністративних процедур, створення спеціальних економічних зон, підтримка експорту аграрної продукції, розвиток інноваційних технологій, а також створення національних інвестиційних платформ для залучення як вітчизняних, так і міжнародних інвесторів.

Залучення інвестицій в агропромисловість в умовах воєнного стану є складним, але здійснюваним завданням. Запропоновані механізми дозволять не лише стабілізувати ситуацію в галузі, але й забезпечити її довгостроковий розвиток після завершення військових дій.

Отже, для підтримки та розвитку агропромислових підприємств в Україні необхідно комплексно підходити до залучення інвестицій,

враховуючи виклики воєнного стану та створюючи ефективні механізми державної та міжнародної підтримки.

Abstract

The article analyzes the current state of investment activity of agro-industrial enterprises of Ukraine under martial law, considers the main problems, risks and opportunities for attracting investments in this critical period. The analysis revealed that agro-industrial enterprises of Ukraine face a number of challenges, in particular high political and economic risks, lack of stability in international markets, problems with logistics and a shortage of financial resources, which significantly complicates the attraction of investments.

The main purpose of the article is to study the mechanisms of state and international support for investment activity in the agricultural sector under martial law, as well as to develop recommendations for optimizing the investment climate. In particular, the issues of simplifying bureaucratic procedures, providing state guarantees for investors, preferential lending and developing special economic zones are considered, which can become an incentive for attracting both domestic and international investors.

Particular attention is paid to programs to support the export of agricultural products, which is an important factor in ensuring the sustainability of enterprises in times of crisis. The role of international financial institutions in restoring agro-industrial infrastructure and supporting innovative projects that can significantly increase the efficiency of production in the agricultural sector is also considered.

The organization of international investment forums and platforms is an important tool for attracting investments in the agro-industrial sector. These forums contribute to establishing contacts between investors and entrepreneurs, exchanging experience and technologies, which helps to attract new investments and increase the efficiency of agricultural enterprises. However, the limited number of investors due to high risks, low confidence in the market in conditions of martial law and political instability hinder the attraction of significant amounts of investment.

Technical assistance from international organizations, in particular in the form of consultations, training and the introduction of new technologies, is an important direction for the development of the agro-industrial sector. International organizations provide access to advanced technologies that can increase the efficiency and competitiveness of agricultural businesses. However, the technologies being introduced are sometimes difficult to adapt to the specific conditions of Ukraine, and there is also a problem of dependence on external resources.

The article offers specific recommendations on adapting investment attraction mechanisms to the conditions of martial law, in particular by creating national investment platforms, introducing new financial instruments and supporting small and medium-sized agricultural enterprises. The need for a comprehensive approach to the development of the agricultural sector is emphasized, which will include both state support and attracting international investments. The importance of the prompt implementation of the proposed mechanisms to ensure the sustainable development of agro-industrial enterprises under martial law and their subsequent restoration after the end of hostilities is emphasized. Attracting investment in this difficult period is a necessary condition for maintaining the competitiveness of the agricultural sector and ensuring the country's food security.

Список літератури:

1. Dobrianska N.A. The current state of investments attraction into the regional economy / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnyu // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2019. – № 1 (7). – С. 5-12. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejoru/2019/No1/5.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3405936.
2. Кваша С.М. Конкуренентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції на світовому аграрному ринку / С.М. Кваша, Н.Е. Голомша // *Економіка АПК*. – 2006. – №5. – С.101.
3. Малік М.Й. Проблемні питання розвитку кооперації та інтеграційних відносин в АПК/ М.Й. Малік, Ю.Я. Лузан / *Економіка АПК*. – 2010. –№ 3. – С. 3-8.
4. Мацибора Т.В. Оцінка інвестиційної привабливості продукції сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 1. С. 50-55.
5. Dobrianska N.A. Management of investment processes in Ukraine at the regional level: the state and problems of improvement / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnyu, D.O. Pulcha // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2021. – № 1 (53). – С. 44-49. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/№1/44.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2021.12. DOI: 10.5281/zenodo.4885322.
6. *Економіка України під час війни: оперативна оцінка, квітень 2022*. Центр економічної стратегії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ces.org.ua>.
7. *Трекер економіки України під час війни*. Центр економічної стратегії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war>.

8. Dobrianska N.A. Attraction of investments as a way of development of local self-government in Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, A.V. Stepanova // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2022. – № 5 (63). – С. 18-25. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/18.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2022.2. DOI: 10.5281/zenodo.7492909.
9. Добрянська Н.А. Управління інвестиційним процесом Одеської області / Н.А. Добрянська, А.А. Капелюшна // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2019. – № 4 (44). – С. 32-39 – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3757391.
10. Dobrianska N.A. Functional directions of development of the system of investment attraction in the economy of the regions of Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.O. Pulcha // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2021. – № 1 (15). – С. 22-29. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2021/No1/22.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2021.3. DOI: 10.5281/zenodo.4885136.
11. Однорог М.А. Особливості інвестиційної діяльності в аграрному секторі. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2015. № 126. С. 108-115.
12. Dobrianska N.A. Ensuring investment and infrastructural development of the united territorial communities of the region in the conditions of decentralization of power / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.A. Bukovskyi // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2021. – № 4 (56). – С. 39-46. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No4/39.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2021.5. DOI: 10.5281/zenodo.6536682.
13. Ніколюк О.В. Формування та реалізація управлінських рішень членами сільськогосподарського кооперативу з логістики зерна / О.В. Ніколюк, Н.А. Добрянська // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2020. – № 1 (11). – С. 48-56. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/№1/48.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.6. DOI: 10.5281/zenodo.3975507.

References:

1. Dobrianska, N.A., & Torishnya, L.A. (2019). The current state of investments attraction into the regional economy. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(7), 5-12. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No1/5.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3405936 [in English].
2. Kvasha, S.M., & Golomsha, N.E. (2006). Competitiveness of domestic agricultural products in the world agricultural market. *Economy of AIC*, 5, 101 [in Ukrainian].
3. Malik, M.Y., & Luzan, Y.Y. (2010). Problematic issues of cooperation and integration relations in the agro-industrial complex. *Economy of AIC*, 3, 3-8 [in Ukrainian].
4. Matsyhora, T.V. (2019). Assessment of investment attractiveness of agricultural enterprises' products. *Economy of AIC*, 1, 50-55 [in Ukrainian].
5. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Pulcha, D.O. (2021). Management of investment processes in Ukraine at the regional level: the state and problems of improvement. *Economics: Time Realities*, 1(53), 44-49. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/№1/44.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2021.12 [in English].
6. Center for Economic Strategy. (2022). Ukraine's economy during the war: operational assessment, April 2022. Retrieved from: <https://ces.org.ua> [in Ukrainian].
7. Center for Economic Strategy. (n.d.). Tracker of Ukraine's economy during the war. Retrieved from: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war> [in Ukrainian].
8. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Stepanova, A.V. (2022). Attraction of investments as a way of development of local self-government in Ukraine. *Economics: Time Realities*, 5(63), 18-25. Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/18.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2022.2 [in English].
9. Dobrianska, N.A., & Kapelyushna, A.A. (2019). Management of the investment process of Odessa region. *Economics: Time Realities*, 4(44), 32-39. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3757391 [in Ukrainian].
10. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Pulcha, D.O. (2021). Functional directions of development of the system of investment attraction in the economy of the regions of Ukraine. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(15), 22-29. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2021/No1/22.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2021.3 [in English].
11. Odnoroh, M.A. (2015). Features of investment activity in the agricultural sector. *Current Issues in International Relations*, 126, 108-115 [in Ukrainian].
12. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Bukovskyi, D.A. (2021). Ensuring investment and infrastructural development of the united territorial communities of the region in the conditions of decentralization of

- power. *Economics: Time Realities*, 4(56), 39-46. Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No4/39.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2021.5 [in Ukrainian].
13. Nikolyuk, O.V., & Dobrianska, N.A. (2020). Formation and implementation of management decisions by members of the agricultural cooperative for grain logistics. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(11), 48-56. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/№1/48.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.6 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Тетью А.П. Аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності агропромислових підприємств України / А.П. Тетью // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. – 2025. – № 1 (77). – С. 71-79. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No1/71.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2025.9. DOI: 10.5281/zenodo.14976943.

Reference a Journal Article:

Tetiu A.P. Analysis of the Current State of Investment Activity of Agro-Industrial Enterprises in Ukraine / A.P. Tetiu // *Economics: time realities. Scientific journal*. – 2025. – № 1 (77). – P. 71-79. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No1/71.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2025.9. DOI: 10.5281/zenodo.14976943.

